

bio je Fortis upozoren na nadgrobnu ploču kod crkvice Sv. Jurja s likom koji na glavi nosi kapu vrlo zašiljenog oblika, navodno vrlo sličnu karakterničnoj duždevoj kapi (corno ducale). Fortis je međutim držao, da je to srednjevjekovna slavenska nadgrobna ploča i to vjerovatno zbog toga, što mu je slična visoka kapa kao na nadgrobnoj ploči bila pokazana u domu Grubišića na pečatu jedne povelje bosanskog kralja Stjepana Dabiše. Tradicija o duždevom grobu u Tučepima međutim je i dalje živjela. Vijek kasnije na nju se je povratio o. Petar Kadčić-Peko [Arhiv za povjesnicu jugoslavensku 1863]. On spominje da lik na ploči nosi odjeću poput dolame i kapu na slavsku, ali ga tobožnja lavska glava na zabatu nadgrobne ploče poviše lika — valjda on misli na krilatog lava sv. Marka — uvjerava, da je ispod te ploče ležalo tijelo mletačkog dužda Petra Candiano.

Upravi društva je bilo unapred jasno, da se ne će raditi o duždevu grobu. Mletački izvor za makarsku bitku, kronika dijakona Ivana, jasna je i kategorična u tvrdnji, da je tijelo ubijenog dužda iza bitke tribun Andrija krišom odnio i sahranio u predvorje crkve u Grado. Pored toga i nacrt ploče koji je u arhivu god. 1863 bio objelodanio o. Kadčić upućivao je na to, da se zapravo radi o nadgrobnom spomeniku iz rimske dobe. Tobožnji lav u zabatu izazivao je nužno pomisao na Meduzinu glavu u timpanima rimskih nadgrobnihih stela.

Ekskurzija „Bihaća“ u Tučepima u mjesecu svibnju godine 1937 potpuno je utvrdila ova nagađanja. Na ogradnom zidu oko starinske crkvice sv. Jurja u Tučepima na žalu mora postavljena je, bogzna otkada, stara vremenom izlizana i od ljudske ruke okljaštrena rimska stela. Radi se o poznatom tipu rimske stele s likom pokojnika u gornjem, udubljenom dijelu. Udubina je uokvirena postrance malim pilastricima i okrunjena je trokutnim zabatom, u kojemu je običajna glava Meduze. Ova nadgrobna ploča, prije negoli je došla na poljski zid, oko starinske crkvice, služila je u druge svrhe. To se vidi po tome, što joj je u jednom uglu izdubena pravilna okrugla rupa i što joj je obrubni pilaster na lijevoj strani bio otučen. Otlučen je također i čitav gornji dio lika s glavom i navodnom kapom. Ne znamo točno, kada je to učinjeno. Ali svakako nema znakova da bi glava bila otučena u novije doba, pa mi se po svemi čini, da su i Kadčić i Fortis, koji govore o glavi sa šiljastom kapom, imali pred sobom nadgrobnu ploču u svojem današnjem stanju, samo sa nejasnim konturama na mjestu glave. Baš ova okolnost, u vezi s mutnom tradicijom o pogibij, jednog mletačkog dužda u tome kraju, mogla je dati maha fantastičnom nagađanju o liku s duždevskim „rogom“, odnosno o slavenskom junaku u dolami i kalpaku. Prema tome je nepotrebno ponovno insistiranje o. Božićkovića u „Novoj Reviji“ o duždevu grobu u Tučepima (sr. moj članak u „Hrvatskoj Reviji“, broj 9, 1937, Zagreb str. 490—493 i „Nova Revija“, Makarska 1937). I ove je godine društvo moglo da objelodani jednu publikaciju i to doktorsku disertaciju kustosa muzeja u Kninu Stjepana Gunjače, *Topografska pitanja na teritoriju stare cetinske županije s ekskursima o ubikaciji Setovije i Tiluriuma* [vidi str. 137].

Iako se nije kopalo, društvena se zbirka i ove godine povećala nalazima slučajno otkrivenih starohrvatskih grobova na položaju zvanu